

Οι φωτογραφίες του άρθρου «Δημοσάρης» μπορούν να τυπωθούν σε καμβά. Περισσότερες πληροφορίες στην σελίδα 189.

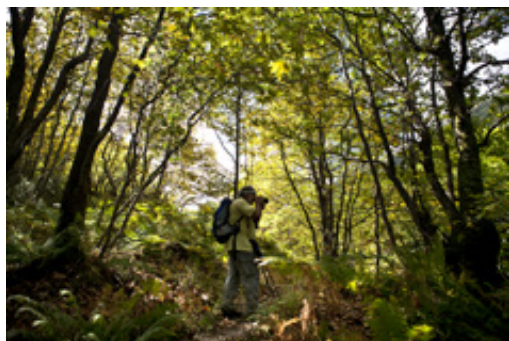
A photograph of a hiker with a black backpack walking away on a dirt path through a lush green forest. The path is covered in fallen leaves and ferns. Large, moss-covered tree trunks are visible on the left side of the path. The background is filled with dense green foliage and sunlight filtering through the trees.

ΤΟ ΦΑΡΑΓΓΙ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΑΡΗ

ΚΕΙΜΕΝΟ: ΘΕΟΦΙΛΟΣ Δ. ΜΠΑΣΓΙΟΥΡΑΚΗΣ
ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ: ΑΝΝΑ ΚΑΛΑΪΤΖΗ

Κάθε φορά που επιστρέφουμε σ' έναν τόπο, αισθανόμαστε σαν να ξαναβλέπουμε φίλο αγαπημένο, που μας έχει λείψει η μορφή του, η συντροφιά του. Κι όσο μεγαλύτερο είναι το διάστημα που μεσολαβεί τόσο πιο πολύ προσπαθούμε ν' ανιχνεύσουμε μικρές ή μεγάλες διαφορές στο φυσικό ή στο δομημένο περιβάλλον του τόπου. Σαν να ψάχνουμε να εντοπίσουμε κάποιες αλλαγές στο πρόσωπο του φίλου, μαλιά που γκριζάρισαν ή άσπρισαν, ρυτίδες που άλλοτε δεν υπήρχαν ή άλλες που βάθυναν με το πέρασμα του χρόνου.

Κάπως έτσι ψηλαφούμε και την πόλη της Καρύστου, μετά την τελευταία επίσκεψη στις αρχές του 2009. Δεν βρίσκουμε ορατές διαφορές ούτε στην γενική εικόνα της πόλης

ούτε στον τρόπο ζωής. που εξακολουθεί να είναι ήρεμος, ειδυλλιακός κι επιθυμητός. Με το γραφικό λιμάνι και τα ακόμη γραφικότερα ταβερνάκια, αραδιασμένα στη σειρά. Σήμερα, ωστόσο, δεν είμαστε στην Κάρυστο για να περάσουμε όμορφες στιγμές στα στέκια τα παλιά. Αλλά, κυρίως, για να γνωρίσουμε -επιτέλους- ένα πολύ ιδιαίτερο τοπίο στα ορεινά της πόλης. Είναι το περίφημο **Φαράγγι του Δημοσάρη**, ποταμού ζωντανού σ' όλη τη διάρκεια του χρόνου. Την βουερή ροή του, μέσα από πυκνά δάση, απότομα κατεβάσματα, λιμνούλες και καταρράκτες, ακολουθεί πιστά και συντροφικά η παλιά στράτα των ανθρώπων του τόπου. Είναι το χωμάτινο ή πέτρινο μονοπάτι, που ξεκινάει από τα κορφοβούνια της Όχης και καταλήγει στις ακτές του Αιγαίου, στην παραλία **Καλλιανού**, όχι μακριά από τον θρυλικό **Καβοντόρο**.

Αυτό τον τόπο, τον μοναχικό και αθέατο μέσα στα βουνά, ξεκινάμε να γνωρίσουμε. Ένα πρωινό στα μέσα του Αυγούστου.

ΣΤΟ ΔΡΟΜΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΧΗ

Νωρίς το πρωί ζωντανεύει ο χώρος πίσω από το παλιό Δημαρχείο της Καρύστου. Άνθρωποι κάθε ηλικίας καταφθάνουν με σακίδια, καπελάκια, παπούτσια πεζοπορίας και μπαστούνια. Παρατηρώ τη σύνθεση της πεζοπορικής ομάδας, που ετοιμάζεται να διασχίσει το φαράγγι του Δημοσάρη. Εκτός από τους μεγάλους υπάρχουν και αρκετά νεαρά άτομα, αγόρια και κορίτσια αλλά και ποικιλία εθνικοτήτων από Γαλλία, Αμερική, Γερμανία, Πορτογαλία. Συμμετέχουν ακόμα και Έλληνες που, στα μέσα Αυγούστου, απαρνούνται τα θέλητρα της θάλασσας για χάρη του βουνού. Το εκπληκτικότερο είναι, ότι υπάρχει συμμετοχή και από Κάρυστο.

-Χρόνια τώρα άκουγα τους ξένους να πεινούν το φαράγγι, λέει ένας ντόπιος. Φέτος αποφάσισα να'χω κι εγώ άποψη για τον τόπο.

Στο σύνολό μας ξεπερνάμε τους 30. Τη συμμετοχή μας στη διάσχιση του

φαραγγιού έχουμε εξασφαλίσει στο Περίπτερο Τουρισμού του Δήμου Καρύστου στο λιμάνι της πόλης. Είναι ένας θεσμός πρωτοποριακός που προβάλλει την ομορφιά του τόπου σε Έλληνες και ξένους και μάλιστα με τον πιο οικολογικό και υγιή τρόπο: το περπάτημα. Οι διασχίσεις του φαραγγιού ξεκίνησαν το 1996-97 μέσω του Πολιτιστικού Κέντρου «Ανεμοπύλες». Τα τελευταία χρόνια η διοργάνωση και υλοποίηση ανήκει στην Αναπτυξιακή του Δήμου Καρύστου, κατά τους μήνες Ιούλιο και Αύγουστο, που έχουν τον περισσότερο τουρισμό.

Η συνοδός και ξεναγός μας **Λίτσα Αθανασίου** μας μετράει κατά την επιβίβασή μας στο μεσαίου μεγέθους λεωφορείο και ξεκινάμε. Έχουμε ξαφνικά την αίσθηση, ότι ξαναζούμε εκείνες τις αξέχαστες -και ξέγνοιαστες- σχολικές εκδρομές, όταν άλλοι οδηγούσαν και άλλοι είχαν την ευθύνη του προγράμματος. Παίρνουμε τις ανηφοριές και τους στενόδρομους προς τους **Μύλους**, όμορφο αμφιθεατρικό χωριό, με πετρόχτιστες κρήνες, τοξωτά γεφύρια και παλιά

αρχοντικά. Το χωριό οφείλει την ονομασία του στους πολλούς νερόμυλους, που λειτουργούσαν κατά μήκος της ροής του ρέματος «**Πλατανίτσες**», που κατέβαινε στην Κάρυστο από τα υψίπεδα της Όχης.

Η διαδρομή έχει μεγάλο ενδιαφέρον. Θαυμάζουμε τα ερειπωμένα τείχη και τους προμαχώνες του μεσαιωνικού «**Κοκκινόκαστρου**», του θρυλικού **Καστέλλο Ρόσσο**, που χτίστηκε στις βυζαντινές βάσεις του 1030 πιθανότατα από τον βαρόνο Ραβανό Δαλεκάρτσερι, ανάμεσα στα 1209 και 1216. Χαμηλά αγναντεύουμε τα πεδινά εδάφη και την γαλάζια απεραντοσύνη του κόλπου της Καρύστου. Λίγο πιο πάνω ο δρόμος δυσκολεύει, με συνεχείς κλειστές στροφές και ανώμαλο οδόστρωμα. Καθώς ανηφορίζουμε οι εικόνες γίνονται όλο και πιο πανοραμικές.

50 λεπτά μετά την αναχώρησή μας ο δρόμος τερματίζει σε υψόμετρο **950** μέτρων. Βρισκόμαστε στο διάσελο «**Πετροκάβαλο**». Πίσω μας στα Ν-ΝΑ ορθώνεται ο **Προφτηλιάς**, η κορυφή της Όχης στα **1.399** μέτρα, με το περίφημο Δρακόσπιτο.

Η θέα είναι υπέροχη παντού, χαμηλά στη χοάνη του Δημοσάρη και γύρω μας σ' όλες τις απότομες κορυφές. Είναι οι βραχώδεις εξάρσεις της Όχης, που ακόμη και σ' αυτά τα υψόμετρα, πάνω από τα 1.000 μέτρα, διατηρούν πηγές με νερό σ' όλη τη διάρκεια του χρόνου. Σύμφωνα με το καταπληκτικό βιβλίο «**Η περιοχή της Όχης**», της **Βασιλικής Βλάμη**, «οι περισσότερες πηγές αναβλύζουν στις επαφές διαφορετικών πετρωμάτων, όπως για παράδειγμα στις επαφές σιπολινομαρμάρων και σχιστολίθων. Το μεγαλύτερο μέρος της περιοχής, με εξαίρεση τις προσχώσεις του κάμπου, καλύπτεται από μαρμαρυγιακούς σχιστόλιθους, με εναλλαγές σιπολιλικών μαρμάρων. Οι σχιστόλιθοι, που είναι μή διαπερατά από το νερό πετρώματα, κατακρατούν τα νερά στην επιφάνεια του εδάφους. Αντίθετα, τα μάρμαρα και οι ασβεστόλιθοι αποθηκεύουν τα νερά και δημιουργούν υπόγειους υδροφόρους ορίζοντες. Με την αποτελεσματική λοιπόν συγκράτηση του νερού δημιουργείται μια υδατική οικονομία, που εξασφαλίζει αποθέματα νερού ακόμη και στα πιο ψηλά σημεία του βουνού».

Έτσι, άλλωστε, εξηγείται η ύπαρξη τόσο πολλών ρεμάτων και μικρών ποταμών συνεχούς ροής από τις πλαγιές της Όχης, ακόμη και στις πιο άνυδρες εποχές. Ελάχιστα βουνά στον Αιγαίοπελαγίτικο χώρο έχουν τόσο σημαντικές ποσότητες επιφανειακού νερού όσο η Όχη. Σ' αυτό βέβαια συμβάλλουν αποφασιστικά το μεγάλο ύψος χιονιού αλλά και των ετήσιων βροχοπτώσεων, που στα ορεινά και στις βόρειες πλαγιές ξεπερνούν κατά μέσο όρο τα 1000 χιλιοστά. Για την ιστορία αναφέρουμε τους 10 μικροπόταμους και ρέματα της Όχης, όπως καταγράφονται στο βιβλίο της Βλάμης:

1. Ρέμα Λάλας (ρεματιές Σταματά, Λάλα, Αγ. Τριάδα)
2. Ρέμα Πλύστρας (ρεματιές Πλύστρα, Πλατανίτσες Μύλων)
3. Ρέμα Ρηγιάς (Υγρότοπος Κάμπου Καρύστου)
4. Ρέμα Αγ. Δημητρίου (Καρκαλάς, Πορφύρας)
5. Ρέμα Δημοσάρη
6. Ρέμα Βαθύρεμα

Η βλάστηση σε πολλά σημεία είναι τόσο πυκνή που απειλεί να κλείσει το μονοπάτι.

Απέναντι: λεπτομέρεια από κορμό πλάτανου που κάποιος, ανάλογα με την φαντασία του, ή την αισθητική του, μπορεί να τον ταυτίσει με τη μορφή κάποιου ζώου.

7. Ρέμα Αρχάμπολης
8. Ρέμα Κομήτου
9. Ρέμα Αντιών
10. Ρέμα Πλατανιστού.

Ένας από τους σημαντικότερους ποταμούς συνεχούς ροής είναι ο Δημοσάρης. Πού οφείλει όμως το όνομά του; Σύμφωνα με τον Κ. Σ. Καρατζά, στον Η' Τόμο του Αρχείου Ευβοϊκών Μελετών, το «Δημοσάρι» είναι τοπωνύμιο βυζαντινής καταγωγής. Κατά μία εκδοχή προέρχεται από το «Δημοσάριος», που σημαίνει «αυτός που εκμεταλλεύεται δημόσιο κτήμα». Κατ' άλλη άποψη προέρχεται από το ρέμα Δημοσάρης, που σημαίνει ότι τα νερά του ανήκαν στο δημόσιο.

ΚΑΤΗΦΟΡΙΖΟΝΤΑΣ ΤΟ ΦΑΡΑΓΓΙ

08:35' Η ετερόκλητη αλλά πειθαρχημένη ομάδα μας ξεκινάει από υψόμετρο 950 μέτρων, με Β κατεύθυνση. Το μονοπάτι είναι αρχικά απότομο και πετρώδες, με μια μικρή ασάφεια στη σήμανση. Η βλάστηση σ' αυτό το υψόμετρο είναι θαμνώδης, αποτελείται από ρείκια και φτέρες. Σε λιγότερο από ένα τέταρτο, ωστόσο, κρύβεται ο ήλιος κάτω από τη σκιά αιωνόβιων πλατανιών. Βρισκόμαστε σε υψόμετρο 850 μέτρων. Η

δροσιά γίνεται άμεσα αισθητή. Είναι μια ευχάριστη παρένθεση στις συνεχόμενες υψηλές θερμοκρασίες του φετινού καλοκαιριού. Ακόμη πιο ευχάριστη και σημαντική είναι η παρουσία της «**Κρύας Βρύσης**», μιας πηγής με θαυμάσιο νερό, που επιβεβαιώνει την υδάτινη δυναμική αυτού του βουνού. Πέντε λεπτά μετά συναντάμε και τις πρώτες, επιβλητικών διαστάσεων, καστανιές. Είναι υπολείμματα συστάδων υπεραιώνόβιων καστανιών, που κάποτε ήταν χαρακτηριστικό γνώρισμα του ανώτερου τμήματος του Φαραγγιού του Δημοσάρη. Κατηφορίζουμε σκαλοπάτια με

τοιχαλάκι. Αμέσως μετά ομαλοποιείται το μονοπάτι. Ανάμεσα στις καστανιές αρχίζουν να παρεμβάλλονται και αριές.

09:05'. Συναντάμε χτίσμα με ερειπωμένους πέτρινους τοίχους, σε υψόμετρο 800 περίπου μέτρων. Είναι το παλιό **Χάνι του Μπαλιτά**, σημείο στάσης και ξεκούρασης για τους παλιούς αγωγιάτες και οδοιπόρους που διακινούνται από τα παράλια του Αιγαίου στα βόρεια της Όχης αλλά και την ευρύτερη περιοχή του Καβοντόρο, στο νότιο τμήμα της Εύβοιας και στην Κάρυστο. Ας μην ξεχνάμε, ότι το Φαραγγί του Δημοσάρη αποτελούσε μέχρι πρόσφατα

την πιο εύκολη και ασφαλή πρόσβαση, από τους απομονωμένους οικισμούς των βόρειων ακτών προς την πολύ περισσότερο ανεπτυγμένη περιοχή της Καρύστου. Σήμερα βέβαια εξακολουθεί να είναι σε χρήση η στράτα του φαραγγιού, από τους κτηνοτρόφους όμως κυρίως και τους όλο και περισσότερους φυσιολάτρεις και πεζοπόρους, Έλληνες και ξένους. Ως επιβεβαίωση της χρήσης του φαραγγιού από κτηνοτρόφους εμφανίζεται ένα κοπάδι μεγαλόσωμων κατσικιών. Κάποια, πολύ κοινωνικά και πειθαρχημένα, δεν έχουν πρόβλημα να μοιραστούν μαζί μας το στενό μονοπάτι.

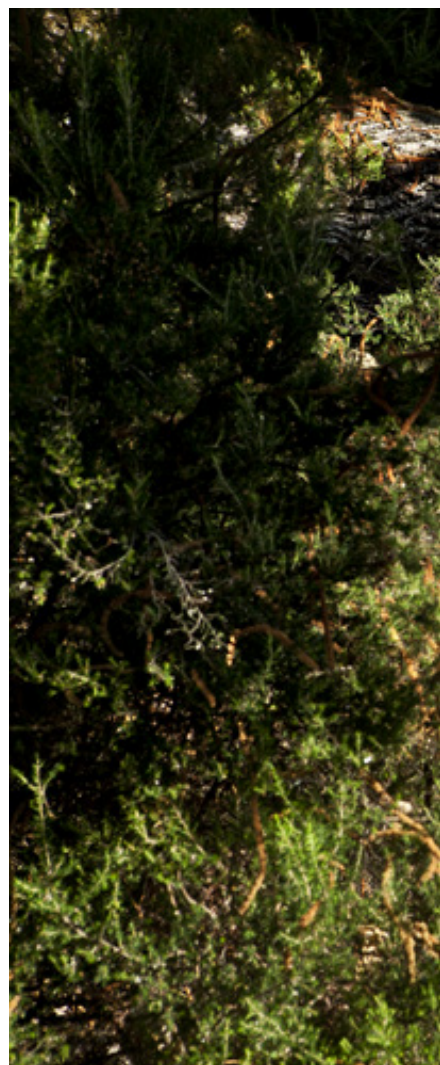
Τα περισσότερα, ωστόσο, προτιμούν την ιδιωτικότητά τους, έστω κι αν υποχρεώνονται να διασχίσουν πυκνή βλάστηση και δύσβατα πρηνή.

Ψηλά απέναντί μας αγναντεύουμε τις αιχμηρές απολήξεις των βράχιων κορυφών της Όχης. Να και οι πρώτες βαλανιδιές. Για μερικά λεπτά κατηφορίζουμε πολλές δεκάδες πλακόστρωτα σκαλοπάτια. Η επιμελημένη κατασκευή τους αποπνέει μια παράξενη πολυτέλεια μέσα στην αυθεντική λιτότητα του μονοπατιού. Η παρουσία τους όμως είναι απαραίτητη για τη συγκράτηση του πολύ κατηφορικού εδάφους, που θα υπέφερε από έντονες διαβρώσεις μετά από κάποιες δυνατές νεροποντές. Καθώς τελειώνουν τα σκαλοπάτια ομαλοποιείται και πάλι το μονοπάτι. Νεαρά δεντράκια πλατύφυλλων πουρναραίων δίνουν τη θέση τους σε αριές και υπεραιωνόβιες καστανιές. Αποκαλύπτονται ήδη μερικά λιθόστρωτα τμήματα του μονοπατιού. Σύμφωνα με την Βλάμη, τα υπολείμματα του καλντεριμιού στο Φαράγγι του Δημοσάρη είναι μεσαιωνικά ή και παλιότερα. Είναι επίσης πιθανόν να

Θαυμάσιο φαρδύ καλντερίμι, πολύ στιβαρής κατασκευής, η περίφημη "Σκάλα των Μπαμπάδων", προς το τέλος της διαδρομής.

σχετίζονται με την εξόρυξη μεταλλευμάτων στην περιοχή του Καλλιανού. Κάποιες σκουριές που έχουν απομείνει στην παραλία Καλλιανού και σε άλλα σημεία, αποτελούν βάσιμες ενδείξεις, ότι η περιοχή ήταν μεταλλορυχικό κέντρο κατά την αρχαϊκή και κλασσική περίοδο.

Τα τελευταία λεπτά ακούγεται ανεπαίσθητος ήχος νερού, η κοίτη του ρέματος όμως εξακολουθεί να είναι αθέατη ανάμεσα σε δύσβατες, πυκνοδασωμένες πλαγιές. Ξαφνικά, το στενό κατηφορικό μονοπάτι βγαίνει σε επίπεδο ξέφωτο. Εδώ, για πρώτη φορά εμφανίζεται το ποτάμι. Τα νερά του στα μέσα Αυγούστου, κυλούν γοργά και θορυβώδη ανάμεσα στις ανώμαλες κροκάλες και τους βράχους. Ένα γεφύρι υπάρχει εδώ για να συνδέει της όχθες του Δημοσάρη. Είναι **09:30'** και στο αλτίμετρό μου βλέπω υψόμετρο **630μ.** Σε μια σχεδόν ώρα έχουμε διανύσει, κατηφορίζοντας συνεχώς, μια υψομετρική

διαφορά 320μ. Κάποιοι, βέβαια, εξασκημένοι πεζοπόροι θα χρειαζόταν πολύ λιγότερο χρόνο. Η χαμπλή μας επίδοση δικαιολογείται απόλυτα από την ανομοιογένεια και τις διαφορετικές δυνατότητες των μελών της ομάδας. Τελικά, όμως, για ποιο λόγο να βιάζεται κανείς; Η απόλαυση του φυσικού περιβάλλοντος προέχει και όχι οι χρόνοι. Σ' αυτό το σημείο το φυσικό περιβάλλον διαφέρει σημαντικά από την μέχρι τώρα διαδρομή. Μεγάλα πλατάνια ρίχνουν τη σκιά τους, το δύσβατο βουνίσιο έδαφος έχει ημερέψει με την παρουσία του νερού.

-Εδώ θα κάνουμε μια στάση 15 λεπτών, λέει η οδηγός μας. Όσοι έχουν πεινάσει, μπορούν να τσιμπήσουν κάτι ελαφρό, ενώ σ' όσους έχει λείψει το τσιγάρο, προλαβαίνουν να καπνίσουν.

(Σκέφτομαι, χωρίς την παραμικρή νοσταλγία, ότι μόλις 3 χρόνια πριν θα είχα ήδη ανάψει τσιγάρο, πριν από τα λόγια της οδηγού. Ευτυχώς τα κατάφερα και γλίτωσα απ' αυτό. Και φυσικά, εισπράττω ήδη ποικιλοτρόπως τα ωφελήματα).

-Πολύ όμορφο το φαράγγι, λέω στη Λίτσα.

-Είμαστε μόνον στην αρχή, μου απαντάει. Από δω και κάτω αρχίζουν τα ωραία και θαυμαστά.

Δεν υπερβάλλει καθόλου. Το μονοπάτι εξελίσσεται καταπληκτικά πάνω από το ρέμα, σκιερό, λιθόστρωτο σε πολλά σημεία, με ήπιες κλίσεις που δεν καταπονούν τους μύες των ποδιών. Στην κοίτη ο Δημοσάρης δίνει τη δική του παράσταση, με μια εναλλαγή εικόπων μοναδική λιμνούλες και διαδοχικοί μικροί καταρράκτες, πλατάνια αιωνόβια με εντυπωσιακούς κορμούς, κροκάλες και βράχοι απόλυτα λειασμένοι από την προαιώνια δράση του νερού. Σε μεγάλα τμήματά του το μονοπάτι είναι σκοτεινό, κυριολεκτικά βυθισμένο στη σκιά. Είναι

μια πολύτιμη προστασία από τις ακτίνες του ήλιου τη ζεστή τούτη ώρα της ημέρας. Εκτός από τα μεγάλα δέντρα, πανύψηλα είναι τα ρείκια, τα σπάρτα και οι φτέρες. Στο πλάι του μονοπατιού δημιουργούν ένα συμπαγές τείχος, που μας αναγκάζει συχνά να το παραμερίζουμε με τα χέρια μας. Παρά τη συχνή του χρήση, το μονοπάτι χρειάζεται σε πολλά σημεία εργασίες καθαρισμού.

11:30'. *‘Όσοι έχουν μαγιώ και αντέχουν στο κρύο νερό μπορούν να βουτήξουν, αναγγέλλει η Λίτσα. Θα κάνουμε στάση μιας ώρας.*

Η πρότασή της γίνεται δεκτή μ' ενθουσιασμό. Οι νεαρότερες ηλικίες δεν χρειάζονται πρόσθετη παρακίνηση. Μέσα σε δευτερόλεπτα βγαίνουν τα παραπανίσια ρούχα, οι χοντρές κάλτσες και τα παπούτσια πεζοπορίας, καθένας διαλέγει τη δική του μικρή βάρη, το δικό του καταρράκτη. Η απρόσμενη μετάβαση από τη ζέστη και τον ιδρώτα στην απόλυτη δροσιά είναι μια αίσθηση μοναδική, απερίγραπτη. Και μάλιστα σ' ένα νερό αμόλυντο και αγνό, κατευθείαν από τις πηγές στα έγκατα της Όχης. Οι μεγαλύτεροι ψάχνουν να βρουν μια καλή σκιά για χαλάρωση και ξεκούραση. Κάποιοι άλλοι επωφελούνται από τις ομαλές επιφάνειες των βράχων, βγάζουν μερικά ρούχα και ξαπλώνουν για ηλιοθεραπεία. Όλοι έχουν κάτι να κάνουν σ' αυτό το παραδεισένιο σημείο του Δημοσάρη. Η περιοχή βέβαια έχει κι άλλες ιδιαιτερότητες, όπως το αθέατο εκκλησάκι του Αγ. Δημητρίου μερικές δεκάδες μέτρα πάνω από το μονοπάτι, καθώς και το φαρδύ κατφορικό καλντερίμι με

Τη διαδρομή μας στο μονοπάτι ποικίλουν θεαματικοί κορμοί δέντρων, ενώ στο μεγαλύτερο τμήμα του φαραγγιού η παρουσία του νερού είναι καταλυτική.

την θαυμάσια κατασκευή, την λεγόμενη «**Σκάλα των Μπαμπάδων**».

12:20' Είναι όλοι έτοιμοι και πάλι για τη συνέχιση της διαδρομής, δεν θα' λεγα με ιδιαίτερη προθυμία. 20' μετά φτάνουμε στον κοιμητηριακό ναό της Παναγίας, του μικρού οικισμού των **Λενοσαίων**. Κάποιοι πιστοί βρίσκονται ήδη εδώ για να περιποιηθούν τον αύλειο χώρο και τον ναό, να ετοιμάσουν και τις τελευταίες λεπτομέρειες για το πανηγύρι της Παναγίας. Κατφορίζουμε τα τελευταία κομμάτια του δασωμένου μονοπατιού.

12:50' Κατήφορος και μονοπάτι τελειώνουν. Βγαίνουμε σε χωματόδρομο ανάμεσα στα διάσπαρτα σπίτια των Λενοσαίων, σε υψόμετρο 100 μέτρων. Η μαγεία του φαραγγιού έχει οριστικά καθεί.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Μετά το μονοπάτι ο χωματόδρομος είναι άχαρος, όπως σχεδόν όλοι οι χωματόδρομοι. Αυτός επιπλέον κρύβει δυσάρεστες εκπλήξεις: αλληπάλληλα ανεβοκατεβάσματα, που διαδέχονται το ένα το άλλο και μοιάζουν ατελείωτα. Ο μεγαλύτερος, ωστόσο, πονοκέφαλος είναι ο ήλιος, που τούτη τη μεσημεριάτικη ώρα, χτυπάει κατακόρυφα τους ταλαιπωρους πεζοπόρους. Νουσταλούμε την αδιαπέραστη σκιά του μονοπατιού. Εδώ είμαστε απόλυτα απροστάτευτοι.

13:30'. Τα βάσανά μας επιτέλους τελειώνουν. Φτάνουμε στην άσφαλο, μερικές εκατοντάδες μέτρα πάνω από την παραλία της Καλλιανούς. Αγναντεύουμε τον γαλάζιο ορίζοντα του Αιγαίου, ένας δροσερός πελαγίσιος γραίγος μας στεγνώνει τον ιδρώτα. Λίγα λεπτά μετά, πέντε ακριβώς ώρες μετά την αναχώρησή μας, βρισκόμαστε στην ταβερνούλα «**Κληματαριά**» της **κυρα-Μαρίας**. Μπύρες, αναψυκτικά και νερά, όλα παγωμένα, επιστρατεύονται για να σβήσουν τη δίψα των πεζοπόρων. Πολλών η όρεξη έχει ανοίξει απ' την πορεία. Γεμίζουν τα τραπέζια με μαγειρευτά φαγητά, σαλάτες και ομελέττες, ακόμα και παϊδάκια. Γέλια και χαρές. Η ταλαιπωρία έχει σχεδόν ξεχαστεί.

Ψηλά προς τα νότια αγναντεύουμε το Φαράγγι του Δημοσάρη. Η καταπράσινη κοάνη του έχει τυλιχτεί μεσ' τη λεπτή καταχνιά του μεσημεριού.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ

Αφετηρία: Διάσελο «Πετροκάναλο», βόρεια της κορυφής της Όχης. Υψόμετρο **950μ.**

Τερματισμός: Άσφαλτος (**υψ. 40**) ή Παραλία Καλλιανού (**υψ. 0**).

Υψομ. Διαφορά: **-910** ή **-950μ.**

Χρόνος (χωρίς στάσεις): **3.5 - 4 ώρες.**

Μονοπάτι: Εμφανές, με σήμανση επαρκή.

Γενικά βατό και ασφαλές.

Πορεία: Έντονα κατηφορική την πρώτη ώρα, με ηπιότερες κλίσεις στη συνέχεια. Στο μεγαλύτερο διάστημα η διαδρομή είναι στη σκιά.

Αξιοθέατα: Πυκνή βλάστηση, υπεραιώνobia πλατάνια και καστανιές, κοίτη Δημοσάρη πολύ θεαματική με λιμνούλες και καταρράκτες, τμήματα παλιού λιθόστρωτου καλντεριμιού.

Μειονεκτήματα: Το τελευταίο τμήμα της διαδρομής είναι άχαρος χωματόδρομος μιας ώρας.

Προτεινόμενες εποχές: (κατά προτεραιότητα). Φθινόπωρο, Άνοιξη, Καλοκαίρι.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

(Όλο το χρόνο). **Αναπτυξιακή Δήμου Καρύστου 22240-23932.**

(Για το καλοκαίρι). Τουριστικό Περίπτερο στο λιμάνι της Καρύστου **22240-25650**

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Ευχαριστούμε την **Ροδόπη Σφυρίδη**, Αντιπρόεδρο της Αναπτυξιακής Δήμου Καρύστου για τις χρήσιμες πληροφορίες της, καθώς και την Οδηγό-Ξεναγό μας **Λίτσα Αθανασίου**, που μας οδήγησε και μας κατεύθυνε με τον καλύτερο δυνατό τρόπο στο Φαράγγι του Δημοσάρη.

ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΕΙΣΑ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βασιλική Βλάμη, «Η Περιοχή της Όχης», ΥΠΕΧΩΔΕ-ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΥΒΟΙΑΣ-ΤΕΝΑΕ ΑΕ-ΟΙΚΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ Ε.Π.Ε, 2000

ΧΑΡΤΗΣ, ΝΟΤΙΑ ΕΥΒΟΙΑ, 1:100.000, «Anavasi».

Σχεδιασμένος βάσει του περιηγτικού και πεζοπορικού χάρτη Νότια - Εύβοια - Καρυστία 1:50.000 που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις ANABΑΣΗ